

Słowa kluczowe tekstu: analiza finansowa, analiza ekonomiczna, metody analizy, przedmiot analizy, materiały źródłowe

PODSTAWY ANALIZY FINANSOWEJ – UJĘCIE METODOLOGICZNE

Wstęp

Działalność każdego przedsiębiorstwa wymaga przeprowadzania okresowej analizy finansowej. Powinno to pozwolić ustalić, czy dotychczasowa działalność gospodarcza jednostki przyniosła zamierzone efekty, a także określić kierunki i sposoby, za pomocą których można udoskonalać dalszą działalność. Analiza finansowa pełni ważną rolę informacyjną, zarówno dla przedsiębiorstwa, jak i jego otoczenia. Wykorzystuje się ją podczas dokonywania analiz porównawczych przedsiębiorstw, czy podczas badania kondycji finansowej jednostki przez zainteresowane podmioty zewnętrzne.

Celem pracy jest zwrócenie uwagi na rolę, jaką pełni analiza finansowa w przedsiębiorstwie. Praca ta ma za zadanie przedstawić ulegające zmianom w czasie podstawowe metody przeprowadzania analizy finansowej, wykorzystywane przez nią materiały źródłowe zewnętrzne i wewnętrzne. Swoim zakresem praca ta obejmuje także istotę, przedmiot oraz klasyfikację analizy finansowej.

1. Pojęcie i zadania analizy finansowej

W literaturze przedmiotu można spotkać wiele pojęć analizy finansowej. Sam termin *analiza* ma bardzo stare pochodzenie (sięga aż starożytności), dokładniej wywodzi się on z języka greckiego (*analysis*), gdzie ma on znaczenie „rozwiązanie”, „rozłożenie”. Analizowanie polega właśnie na rozkładaniu na elementy, składniki zjawiska i badaniu tego pod kątem posiadanych cech. Samo pojęcie analizy jest wykorzystywane w różnych dziedzinach nauki (między innymi także w ekonomii) i życia codziennego.

Sam Kartezjusz stworzył zasady analizy, które powinny być przestrzegane podczas przeprowadzania analizy³⁷⁸:

- nie można żadnej rzeczy uznać za prawdziwą przed jej poznaniem,
- należy zagadnienia, które się rozpatruje rozdrobnić na maksymalną liczbę części, które można zrobić i ile będzie potrzebne do lepszego rozwiązania,
- należy przeprowadzać analizę w sposób uporządkowany, zaczynając od rzeczy, które są najprostsze i najłatwiejsze, żeby następnie poznawać te coraz bardziej złożone i trudne,

---

³⁷⁷Praca napisana pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Stanisława Szwanowskiego, Instytut Transportu i Handlu Morskiego, Wydział Ekonomiczny Uniwersytetu Gdańskiego.

³⁷⁸M. Jerzemowska, *Podstawy teoretyczno-metodyczne analizy ekonomicznej*, [w:] *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, red. M. Jerzemowska, PWE, Warszawa 2006, s. 13.

- należy robić wszędzie bardzo szczegółowe i dokładne przeglądy i wyszczególnienia, aby mieć pewność, że nic nie zostało pominięte.

Choć zasady te zostały sporządzone wieki temu, nadal są aktualne i mogą bez przeszkód być stosowane w analizie ekonomicznej również w dzisiejszych czasach.

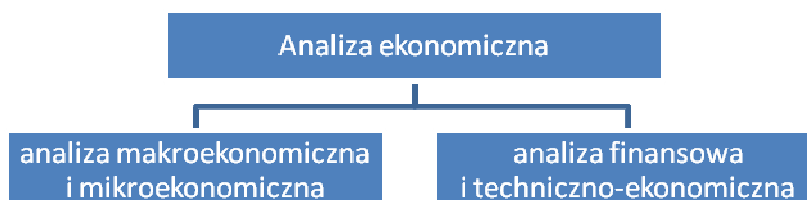
Analiza ekonomiczna jest metodą, która zajmuje się badaniami procesów gospodarczych i rozpatruje związki, jakie występują pomiędzy tymi elementami. Wszystkie jednostki gospodarcze w celu ustalenia ich dotychczasowej działalności wymagają przeprowadzenia okresowej analizy. Pozwala ona ocenić, czy zamierzone efekty zostały osiągnięte, a także pozwala podjąć decyzje, które pomogą poprawić, czy też ulepszyć, wyniki uzyskane przez przedsiębiorstwo. Analiza ekonomiczna polegająca na badaniu czynności związanych z oceną działalności polega na trzech czynnościach, a mianowicie na³⁷⁹:

- podzieleniu zjawisk, a także procesów ekonomicznych na ich części składowe,
- określeniu zależności przyczynowo-skutkowych, występujących między składnikami, które są przedmiotem badań,
- sformułowaniu wniosków uogólniających oceny porównawcze uzyskane z przeprowadzonych badań.

Zważając na fakt, że analiza ekonomiczna posiada wiele definicji, można znaleźć w literaturze jej różnorodny podział. T. Waśniewski i W. Skoczylas dzielą analizę ekonomiczną na dwa działy: analizę finansową i analizę techniczno – ekonomiczną³⁸⁰. Natomiast L. Bednarski przedstawia w swojej publikacji inny podział analizy ekonomicznej uwzględniając przedmiot, jakim się ona zajmuje. Podział ten został przedstawiony na rysunku nr 1.

Rysunek nr 1

Podział analizy uwzględniający jej przedmiot

Źródło: Opracowanie na podstawie: L. Bednarski, *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2007, s. 7.

Analiza może być przeprowadzona w ujęciu makroekonomicznym albo mikroekonomicznym³⁸¹. Analiza w ujęciu makroekonomicznym swoim zakresem obejmuje badanie, a także ocenę, zagregowanych wielkości ekonomicznych, czyli takich, które są przeważnie ujmowane dla całej gospodarki danego kraju. Natomiast analiza w ujęciu mikroekonomicznym obejmuje badanie i ocenę działalności podmiotów gospodarujących (np. przedsiębiorstwo, gospodarstwo domowe, pojedyncze osoby)³⁸².

Przedmiotem badań analizy techniczno-ekonomicznej są wielkości ekonomiczne w ujęciu rzeczowym albo osobowym (czasem uzupełniane ujęciami finansowymi). Natomiast

³⁷⁹ G. Gołębiowski, A. Tłaczała, *Analiza finansowa w teorii i w praktyce*, Difin, Warszawa 2009, s. 11.

³⁸⁰ T. Waśniewski, W. Skoczylas, *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002, s. 5.

³⁸¹ T. T. Kaczmarek, *Zarządzanie płynnością finansów małych i średnich przedsiębiorstw – ujęcie praktyczne*, Difin, Warszawa 2007, s. 85.

³⁸² L. Bednarski, op. cit., s. 7.

analiza finansowa będąca elementem analizy ekonomicznej swoim zakresem powinna obejmować zjawiska finansowe, a także przyczyny, z powodu których one wystąpiły. Warto również zwrócić uwagę na fakt, że analiza finansowa ma także ścisły związek z rachunkowością³⁸³.

Obejmuje ona swoim zakresem analizę: bilansu (aktywa, pasywa), rachunku zysków i strat oraz analizę przepływów pieniężnych. Do zadań tego rodzaju analizy należy określenie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa, ustalenie, a także przeprowadzenie, badania na temat tego, jaki jest wpływ czynników na przychody i koszty, które trzeba było ponieść w celu ich uzyskania. Dodatkowo analiza ta ma określić, jaki jest wpływ czynników na wynik finansowy, a także ocenić, jaka jest wartość przedsiębiorstwa.

Istotnym elementem analizy finansowej jest jej wymiar w odniesieniu do czasu, przestrzeni i podmiotu. Z czego najważniejszym elementem jest czas, który dzieli się na przeszły, przyszły oraz bieżący. Analiza koncentruje się głównie na przeszłej działalności, ponieważ jest ona mierzalna, natomiast trudno by było analizować coś, czego jeszcze nie ma. Analizując przeszłość można ocenić osiągnięcia, jakie miało przedsiębiorstwo dotyczące strategii, pozycji rynkowej, majątku, jaki posiadało oraz można wykazać jaki wpływ w przyszłości będą miały te czynniki na dalszy rozwój przedsiębiorstwa (tabela nr 1).

Tabela nr 1

Podział analizy finansowej uwzględniający jej przedmiot

ZAKRES ANALIZY FINANSOWEJ			
Zakres przedmiotowy	Zakres podmiotowy	Zakres przestrzenny	Zakres czasowy
- przychody	- przedsiębiorstwo,	- rozwiązania	- działalność
- koszty	jako całość	systemowe	przeszła
- wynik finansowy	- samodzielne	- uwarunkowania	- działalność bieżąca
- efektywność	jednostki wewnętrzne	rynkowe	- działalność
- płynność	przedsiębiorstwa	- konkurenci	przyszła
finansowa		- pozycja	
- majątek		przedsiębiorstwa na	
- kapitały		rynku	
- sytuacja			
finansowa			

Źródło: W. Gabrusewicz, *Podstawy analizy finansowej*, PWE, Warszawa 2005, s. 25.

Oprócz czasu istotnym elementem analizy jest jej wymiar przestrzenny (jest to tak zwana analiza otoczenia). W tego rodzaju analizie bierze się pod uwagę otoczenie jednostki, którą się bada. Analizę tę przeprowadza się w celu lepszego poznania konkurencji, rynku, co pozwoli przedsiębiorstwu w przyszłości szybciej się rozwijać i lepiej funkcjonować na konkurencyjnym rynku. Zakres takiej analizy powinien być szeroki i obejmować otoczenie w ujęciu szczegółowym i ogólnym.

³⁸³ Szerzej w: B. Micherda, *Analiza finansowa integralną częścią rachunkowości*, [w:] *Współczesna analiza finansowa*, red. B. Micherda, Wydawnictwo ZAKAMYCZE, Kraków 2004, s. 25-28.

Analiza finansowa ma za podstawowe zadanie dostarczenie jej użytkownikom informacji, które są przetworzone i przedstawione w ujęciu analitycznym, aby można było je wykorzystać w celu ogólnym i szczegółowym. Cel ogólny polega na określeniu, w jakim stanie są finanse, poszukiwaniu możliwych rezerw oraz weryfikowaniu decyzji, które są związane z rozwojem przedsiębiorstwa. Do celów szczegółowych natomiast zalicza się analityczną ocenę. Cele te odnoszą się do wszelkich przejawów związanych z działalnością finansową jednostki.

Szczegółową klasyfikację analizy pod względem jej kryteriów przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2

Kryteria klasyfikacji oraz rodzaje analizy finansowej

Kryterium klasyfikacji	Rodzaje analizy finansowej
Zakres przedmiotowy badań	Analiza całościowa Analiza odcinkowa
Częstotliwość badań	Analiza ciągła Analiza doraźna Analiza okresowa
Szczegółowość badań	Analiza ogólna Analiza szczegółowa
Czas przeprowadzania analizy	Analiza wstępna Analiza następcza
Zastosowanie metody badań	Analiza funkcjonalna Analiza decyzyjna Analiza kompleksowa
Przeznaczenie analizy	Analiza wewnętrzna Analiza zewnętrzna
Charakter badanych czynników	Analiza statyczna Analiza dynamiczna
Czas objęty analizą	Analiza retrospektywna Analiza bieżąca
Rodzaje informacji analitycznej	Analiza strukturalna Analiza zależnościowa

Źródło: E. Nowak, *Analiza sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2005, s. 32.

Biorąc pod uwagę kryterium zakresu zagadnień, który został objęty przez analizę, wyróżnia się³⁸⁴:

- analizę całościową,
- analizę odcinkową.

Całościowa analiza swoim zakresem obejmuje wszystkie zjawiska występujące w danej jednostce gospodarczej. Z kolei analiza odcinkowa zajmuje się tylko wybranym obszarem działalności prowadzonej przez jednostkę.

Pod względem szczegółowości, z jaką są przeprowadzane badania, wyróżnia się analizę³⁸⁵:

- szczegółową,
- ogólną.

³⁸⁴W. Gabrusewicz, op. cit., s. 30.

³⁸⁵E. Nowak, op. cit., s. 43.

Pierwsza z nich zajmuje się odkrywaniem zdarzeń, które kształtowały dane czynniki jednostki oraz ma za zadanie określenie ich wpływu na działalność. Ponadto do jej zadań należy rozpatrywanie zależności oraz związków pomiędzy poszczególnymi elementami wchodzącymi w skład badanego zjawiska. Drugi rodzaj analizy jest przydatny podczas przeprowadzania ogólnej oceny przedsiębiorstwa. Nawiązuje on do najważniejszych zagadnień w funkcjonowaniu oraz rozwoju jednostki.

Uwzględniając czas przeprowadzenia analiza jest dzielona na³⁸⁶:

- analizę wstępną,
- analizę następczą.

Analiza wstępna ma za zadanie określić, jaka jest sytuacja przed ustaleniem konkretnego planu dla działania (*ex ante*) jednostki gospodarczej. Jest ona podstawą dla dalszego procesu decyzyjnego, mającego za zadanie określenie efektywności oraz zasadności planowanych działań. Drugi rodzaj analizy, czyli następcza, dotyczy tego, co nastąpiło po wdrożeniu planu działania. Ma ona na celu określenie sytuacji oraz rezultatów, które są wynikiem działalności z już przeszłych okresów.

Uwzględniając kryterium pod względem wyboru metody badań analizy wyróżnia się następujące rodzaje³⁸⁷:

- analizę funkcjonalną,
- analizę kompleksową,
- analizę decyzyjną.

Analiza funkcjonalna obejmuje swoim zakresem badanie odcinkowych zjawisk, analiza kompleksowa natomiast obejmuje już całościowo zjawiska występujące w danym okresie czasu, występujące między nimi związki, a także uwarunkowania. Trzeci rodzaj analizy obejmuje swoim zakresem dostarczenie informacji, które będą pomocne podczas podejmowania decyzji.

Uwzględniając przeznaczenie przeprowadzanej analizy wyróżniane są dwa jej rodzaje³⁸⁸:

- analiza zewnętrzna,
- analiza wewnętrzna.

Analiza zewnętrzna jest przeprowadzona w oparciu o publikowane przez inne przedsiębiorstwa sprawozdaniach finansowych, często brakuje w niej badań przyczynowo-skutkowych. Swym zakresem obejmuje ona cele poznawcze danej jednostki. Natomiast analiza wewnętrzna tym różni się od zewnętrznej, że analizowany problem jest przeważnie dobrze znany, a głównym zadaniem analizy jest wyjaśnienie niekorzystnych źródeł tego problemu.

Ostatnim kryterium klasyfikacji, jest podział na rodzaje analizy uwzględniające formę, w jakiej są przeprowadzane badania. Wyróżnia się tu³⁸⁹:

- analizę wskaźnikową,
- analizę rozliczeniową.

Wskaźnikowa analiza jest przeprowadzana na podstawie wskaźników logicznie powiązanych, które pozwalają ocenić działalność jednostki, a następnie wyciągać wnioski związane z przyszłością przedsiębiorstwa. Analiza rozliczeniowa natomiast opiera się na badaniach dotyczących związków pomiędzy zjawiskami. Jest ona znacznie bardziej wartościowa i przydatna dla przedsiębiorstwa aniżeli analiza wskaźnikowa. Omówiono powyżej jedynie

---

³⁸⁶Ibidem, s. 31-32.

³⁸⁷B. Micherda, op. cit., s. 23-24.

³⁸⁸Ibidem, 22-23.

³⁸⁹W. Gabrusewicz, op. cit., s. 31.

wybrane rodzaje analizy finansowej. W literaturze przedmiotu można znaleźć znacznie więcej kryteriów, na podstawie których rodzaje analizy są omawiane i klasyfikowane.

2. Metody analizy finansowej

Chcąc przeprowadzić analizę finansową w taki sposób, aby była ona użyteczna, należy ją wykonać za pomocą odpowiedniej metody. Informacje badane w analizie powinny być opracowane w sposób uporządkowany, aby mogły zostać w późniejszym etapie odpowiednio przetworzone i aby można było na ich podstawie formułować sądy oraz opinie.

Sposoby postępowania, które są świadomie stosowane podczas przeprowadzania badania zjawisk oraz procesów finansowych, to właśnie metody analizy finansowej. Są one różnorodne, dlatego klasyfikuje się je pod względem odpowiednio dobranych kryteriów.

Uwzględniając zakres lub stopień rozwinięcia wyróżnia się metody analizy³⁹⁰:

- elementarnej, polegającej na rozłożeniu przedmiotu badań na elementy,
- funkcyjnej, polegającej na rozłożeniu na odpowiednie składniki przy uwzględnieniu związków występujących między nimi,
- logicznej, obejmującej rozkładanie badanego przedmiotu na składniki, uwzględniając przy tym stosunki logiczne występujące pomiędzy nimi.

Innym rodzajem klasyfikacji analizy jest metoda uwzględniająca stopień kwantyfikacji opisu zależności. Według tej klasyfikacji wyróżnia się dwie metody analizy³⁹¹:

- jakościowej,
- ilościowej.

Jakościowa metoda ma za zadanie pokazać badane zjawiska finansowe, a także zależności, które między nimi występują, za pomocą sposobu werbalnego albo opisowego (takiego, który uniemożliwia ujęcie za pomocą liczb). Natomiast analiza ilościowa (wyrażana w ujęciu liczbowym), opisująca występujące zależności pomiędzy zjawiskami, pozwala przedsiębiorstwu osiągać lepszą precyzję, oraz daje większą obiektywność wyników przeprowadzonej analizy. Tego rodzaju metody są zazwyczaj używane podczas pogłębionych badań analitycznych, które mają za zadanie odkrywanie występujących zależności przyczynowo – skutkowych.

Uwzględniając stopień szczegółowości przeprowadzanych badań analitycznych wyróżnia się następujące metody analizy:

- ogólne,
- szczegółowe.

Ogólne metody analizy są związane z racjonalnym badaniem występujących zjawisk oraz procesów finansowych charakteryzujących się dużym stopniem złożoności. Metody te oparte są na zasadach logiki, czyli na kojarzeniu występujących faktów, poprawnym myśleniu czy też wnioskowaniu³⁹². Metody szczegółowe z kolei umożliwiają ocenę stanu, w jakim znajduje się badane zjawisko, jak również pozwalają one na wykrycie, dlaczego takie stany wystąpiły. Wykorzystywane są one dla bardziej dogłębnych badań dotyczących konkretnych zjawisk i procesów.

---

³⁹⁰L. Bednarski, op. cit., s. 18.

³⁹¹G. Gołębiowski, A. Tłaczała, op. cit., s. 14.

³⁹²E. Nowak, op. cit., s. 8.

Biorąc pod uwagę stopień wnikliwości, z jaką przeprowadzane są badania, wyróżnia się metody porównań i badań przyczynowych³⁹³. Metoda oparta na porównaniach należy do podstawowych metod przeprowadzanych badań wstępnych zazwyczaj stosowanych w analizie wstępnej. Pozwala ona ocenić, jak kształtuje się badane zjawisko poprzez odniesienie wartości rzeczywistej przedsiębiorstwa do innej wartości, która stanowi podstawę odniesienia. Do takich podstaw odniesienia wykorzystywanych w tej metodzie zalicza się cztery rodzaje porównań, a mianowicie:

- porównanie w czasie, gdzie za podstawę odniesienia przyjmuje się wielkości rzeczywiste, które wystąpiły w ubiegłych okresach;
- porównanie z wzorcem, gdzie za podstawę odniesienia przyjmuje się wzorce;
- porównanie w odniesieniu do przestrzeni, gdzie podstawą odniesienia są wielkości innych jednostek, wielkości średnie w branży itp.
- porównanie w odniesieniu do innych wielkości.

Jednak zazwyczaj dane liczbowe, które są stosowane w analizie, nie mogą być porównywane, ponieważ istniałoby ryzyko wystąpienia błędnych ocen oraz wniosków. Z tego powodu przed badaniem trzeba ustalić rodzaje oraz rozmiary zmian, które są możliwe do wystąpienia i zawnoczasu je wyeliminować.

Kolejnym rodzajem metod analizy, który jest wyróżniany, uwzględniając stopień wnikliwości, z jakim przeprowadzane jest badanie, jest metoda analizy przyczynowej. Analizuje ona zależności występujące pomiędzy wybranymi zjawiskami finansowymi, dzięki czemu możliwe jest ustalenie powodów, z jakich kształtują się dane zjawiska. Głównym celem tej metody jest określenie czynnika oddziałującego na badany wskaźnik oraz obliczenie wielkości wpływu, jaki mają czynniki na odchylenia, które powstały z wcześniejszych porównań. Poprzez obserwowanie występujących procesów gospodarczych, wiedzy dotyczącej treści ekonomicznej, jaką posiadają te procesy, możliwe jest określenie czynników, które oddziałują na rozmiary wskaźników ekonomicznych.

3. Materiały źródłowe

Podczas przygotowań do analizy finansowej dobiera się i weryfikuje materiały źródłowe. Od jakości zebranych materiałów źródłowych zależy jakość przeprowadzonej analizy finansowej (tabela nr 3). Według tradycyjnych metod podziału, materiały źródłowe dzieli się na³⁹⁴:

- wewnętrzne - związane z przedsiębiorstwem,
- zewnętrzne - związane z otoczeniem przedsiębiorstwa.

Materiały źródłowe wewnętrzne, wykorzystywane podczas analizy finansowej mogą mieć charakter³⁹⁵: ewidencyjny i pozaewidencyjny. Materiały ewidencyjne są podstawowym źródłem dla analizy, natomiast pozaewidencyjne pełnią rolę uzupełniającą.

Materiałem źródłowym, który pełni podstawową rolę dla analizy jest sprawozdawczość finansowa. Klasyfikuje się ją według zróżnicowanych kryteriów, np. według zakresu przedmiotowego, charakteru informacji itp. Uwzględniając zakres przedmiotu sprawozdawczości finansowej w literaturze można spotkać jej podział na sprawozdawczość: finansową i rzeczową. Finansowa sprawozdawczość prezentuje dane liczbowe w jednostkach

³⁹³ M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2004, s. 24-29.

³⁹⁴ Ibidem, s. 43.

³⁹⁵ L. Bednarski, op. cit., s. 32.

pieniężnych i wykorzystywana jest w analizie finansowej, rzeczowa z kolei używana jest podczas analizy techniczno – ekonomicznej³⁹⁶.

Tabela nr 3

Podział materiałów źródłowych analizy na wewnętrzne i zewnętrzne

Materiały wewnętrzne		Materiały zewnętrzne
ewidencyjne	pozaewidencyjne	
- sprawozdawczość finansowa i rzeczowa	- plany długo- i krótkoterminowe (biznesplany)	- roczniki statystyczne GUS
- system księgowi firmy	- wielkości postulowane	- informacje giełdowe i bankowe
- statystyka ekonomiczna	- wyniki dotychczasowych analiz ekonomicznych	- publikacje fachowe
- spisy inwentarzowe	- protokoły i wnioski pokontrolne	- regulacje prawne, finansowe, celne itp.
- dokumentacja produkcyjne, handlowa, eksportowa, importowa itp.	- sprawozdania zarządu i rady nadzorczej	- informacje agencji ratingowych
- systemy kalkulacyjne	- protokoły z różnych posiedzeń i zebrań w przedsiębiorstwie	- informacje wywiadowni gospodarczych
- dokumentacja konstrukcyjno-technologiczna	- informacje uzyskane z prowadzonych rozmów i wywiadów z pracownikami, kontrahentami, kredytodawcami	
- dokumentacja dotycząca zatrudnienia		
- inna dokumentacja związana z prowadzoną działalnością		

Źródło: J. Sułowska, *Źródła analizy ekonomicznej*, (w:) M. Jerzemowska (red.), op. cit., s. 42.

Główny cel sprawozdawczości finansowej to dostarczenie informacji, które dotyczą sytuacji finansowej, wyników z działalności, oraz o zmianie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. Informacje, które dostarcza sprawozdanie finansowe są wykorzystywane przez użytkowników zarówno zewnętrznych (np. inwestorzy, klienci, społeczeństwo itp.), jak i wewnętrznych (np. zarządzający, wewnętrzni kontrolerzy, pracownicy itp.), których potrzeby informacyjne ciągle rosną.

Sprawozdanie finansowe prezentuje obraz sytuacji majątkowej, finansowej, oraz osiągnięte przez przedsiębiorstwo wyniki finansowe w ujęciu syntetycznym. Istotne jest, aby dokładnie zweryfikowane i wybrane materiały źródłowe były wykorzystywane do przeprowadzenia analizy, ponieważ tylko takie źródła pozwolą przeprowadzić pełnowartościową analizę finansową jednostki gospodarczej.

Podsumowanie

Chcąc skutecznie zarządzać przedsiębiorstwem, trzeba podejmować racjonalne decyzje. Wzrost wartości przedsiębiorstwa uzależniony jest od decyzji zarządu, pracowników, którzy aby móc podejmować słuszne decyzje potrzebują informacji z zewnątrz i z wnętrza przedsiębiorstwa.

³⁹⁶J. Sułowska, *Źródła analizy ekonomicznej*, [w:] *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, op. cit., s. 43.

Dla skutecznego zarządzania niezbędne są użyteczne informacje, które są oparte na bazie informacji, które są rzetelne. Analiza finansowa, która zapewnia rzetelne informacje, pozwala nie tylko poznać, ale i ocenić to jak przebiegają procesy gospodarcze, określić jaki jest stan przedsiębiorstwa oraz podejmować decyzje o jego przyszłości.

Streszczenie

Artykuł zwraca uwagę na rolę analizy finansowej w przedsiębiorstwie, opisuje jej przedmiot, rodzaje, kryteria klasyfikacji oraz istotę. Przedstawia również ulegające zmianom w czasie metody, za pomocą których jest ona przeprowadzana, a także wykorzystywane do jej przeprowadzania materiały ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych.

Summary

The article draws attention to the role of financial analysis in the enterprise, describes its object, types, classification criteria and its essence. It shows also methods, undergoing change over time, with which it is carried out, and also materials, from internal and external sources, that are used to carry out financial analysis.

Bibliografia

1. *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, red. M. Jerzemowska, PWE, Warszawa 2006.
2. Bednarski L., *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2007.
3. Gabrusewicz W., *Podstawy analizy finansowej*, PWE, Warszawa 2005.
4. Gołębiowski G., Tłaczała A., *Analiza finansowa w teorii i w praktyce*, Difin, Warszawa 2009.
5. Kaczmarek T. T., *Zarządzanie płynnością finansów małych i średnich przedsiębiorstw – ujęcie praktyczne*, Difin, Warszawa 2007.
6. Nowak E., *Analiza sprawozdań finansowych*, PWE, Warszawa 2005.
7. Sierpińska M., Jachna T., *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, PWN, Warszawa 2004.
8. Waśniewski T., Skoczylas W., *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2002.
9. *Współczesna analiza finansowa*. B. Micherda (red.), ZAKAMYCZE, Kraków 2004.